

dància que vindrà amb la nova collita, restringís llur ús a tota la reraguarda, reservant-ne grans quantitats per al front.

La conservació de la patata té una extraordinària importància. S'altera amb el fred, el calor i la humitat excessiva. A 0° es gela i augmenta la seva proporció en sucre; amb la calor i la humitat, grillen i formen, a més de sucre, un glucòsid, la *solanina*, molt verinosa, essent precis treure totes les gemes que hagin brotat. Quan la calor és forta, la *solanina* es forma en gran quantitat, produint greus intoxicacions amb vòmits, basques, diarrea i dilatació de les nines dels ulls.

El cultiu de la patata pot dir-se que actualment s'estén a tota la terra, obtenint-se'n més de mil varietats. El curiós del cas és que, quan fou importada a Europa, fou menyspreada per a servir d'aliment a l'home, atribuint-li tota una munió d'efectes perniciosos sobre l'organisme, arribant fins a admetre que produïa febre, lepra i repugnants erupcions sobre la pell. Fou precis que a França es concedís un premi a qui sabés obtenir una substància vegetal que reemplaçes el pa, degut a la gran escassetat de cereals que aleshores sofria la veïna República, anys abans de la Revolució. Va ésser Parmentier qui va guanyar el premi presentant les patates com a substitut l'any 1769, determinant aquest fet llur gran generalització. Contra els prejudicis que aleshores estaven en voga, Parmentier imposà l'ús de la patata, fent-se cèlebre l'àpat amb què obsequia els més distingits savis i aristocrates francesos d'aquell temps: Franklin, Lavoisier, etc. El menú escollit per l'amfitrió estava format exclusivament per patates: la sopa exquisida, plats de variadíssims gustos i aspectes, pastissos deliciosos i fins el pa no eren més que patates; però la sorpresa definitiva fou quan els invitats es van assabentar que el mateix saborós i aromàtic vi que begueren no era més que un licor obtingut per destil·lació del preciós tubèrcul. Aquest àpat fou el cop de gràcia a tots els prejudicis.

El més gran dels serveis que la humanitat deu a les patates és sens dubte el que han permès eliminar absolutament les terribles fams d'altres temps, ja que tots els terrenys són aptes per a cultivar-les, i la collita que s'obté és sempre abundant i amb poques exigències de conreu. Estadístiques dutes a terme a França donen un consum anyal de 130 milions de quintars, emprant-se una part en la fabricació de fècula i midó i també en l'alimentació d'animals domèstics i porcs. L'ús de les pelalles com a farratge està força estès a Holanda.

La patata s'ha fet tan indispensable a la humanitat, que, si un dia desaparegués el seu conreu, es tornarien a veure les fams horroroses i apocalíptiques de segles enrera, a menys que sorgís un nou Parmentier que ens portés un nou substitut hidrocarbonat del pa i de les patates.

El doctor Martí Ibáñez, director general de Sanitat

El nostre redactor Dr. Fèlix Martí Ibáñez acaba d'ésser nomenat director general de Sanitat de la Catalunya revolucionària.

Si no coneguéssim la seva modèstia—un més dels seus mereixements—fariem ara la seva apologia, que no altra cosa fóra la simple biografia de la seva vida, la qual no per ésser molt breu—ha tombat ara mateix l'adolescència—deixa d'ésser tan admirablement frondosa que bé emplenaria, engrandint-la, tota una vida dedicada exclusivament a l'ideal.

Això d'una banda, i d'altra que els moments actuals són de fets molt més que de paraules, ens fa cenyir a felicitar coralment l'amic entranyable, amb la seguretat ben fonamentada que seran aviat precisament els fets i no les paraules els qui hauran d'atorgar la consagració definitiva a la seva brillant capacitat, en el lloc d'avantguarda que li ha reservat el destí, en moments de tanta intensitat històrica.

Res més hem de dir-li que si ara, amb motiu de l'activitat aclaparadora que haurà de descabdellar, ha de sacrificar algun dels moments que dedicava amb tant d'entusiasme a la labor d'HIGIENA, per la nostra part—i no creiem equivocar-nos en dir també per la dels seus entusiastes lectors—els oferim gustosos en holocaust a l'envergadura que d'ara endavant podrà tenir el seu apostolat en pro de la Sanitat i de la Higiene.

Ara us toca, company Martí Ibáñez, traduir en realitats el doll argentí de teories i consells sobre Higiene i Sanitat que amb unció al·liconadora heveu anat, incansable, desgranant.